

ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΗ

ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ 2026, ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ Α

ΘΕΜΑ Α1

Εθνικές γαίες : από τα πολλά προβλήματα ...5.000.000 στρέμματα.

Σελ. 23 – 24. Η αναφορά στην αξιοποίηση των δανείων κατά την επανάσταση δεν είναι απαραίτητη.

Οργανικός Νόμος : ένα σοβαρό ζήτημα...εξατάστας του, σελ. 208.

Εθνικόν Κομιτάτον : κατά τη συντακτική συνέλευση του 1862 – 1864 διαμορφώθηκαν νέοι πολιτικοί σχηματισμοί. Μεταξύ εκείνων που είχαν μικρότερη απήχηση ήταν το Εθνικό Κομιτάτο υπό τον Επαμεινώνδα ...Οθωμανική Αυτοκρατορία. Σελ. 77

ΘΕΜΑ Α2

α Λ, β Λ, γ Σ, δ Σ, ε Σ

ΘΕΜΑ Β1

Αν λάβουμε υπόψη τις παραγωγικές δυνατότητες ... κυριολεκτικά ασήμαντες, σ. 18

ΘΕΜΑ Β2

Σημαντικότερες ήταν οι επιπτώσεις ...εθνικό κορμό. Σ. 167.

Μπορεί να αναφερθεί επίσης, χωρίς να είναι απαραίτητο το απόσπασμα από το κεφ. 6 της Οικονομικής Ιστορίας σελ. 52 «Η Ελλάδα του μεσοπολέμου... συνολικού πληθυσμού».

ΟΜΑΔΑ Β

ΘΕΜΑ Γ

Α) Λόγοι οργάνωσης των πελατειακών δικτύων κατά την προεπαναστατική περίοδο: **σχολικό βιβλίο :** «κατά την προεπαναστατική περίοδο ... στοιχειώδη ασφάλεια». Σελ. 59.

Το **κείμενο Α** αναφέρει τις απόψεις του Βαυαρού λογίου Friedrich Tiersch, ο οποίος ανέπτυξε ιδιαίτερες σχέσεις με τους Έλληνες πολιτικούς κατά το έτος 1832. Εκείνος ισχυρίζεται ότι στην Ελλάδα για αιώνες ολόκληρους ακόμη και χιλιετίες δεν υπήρχε κοινωνική συνοχή ούτε τοπική κρατική εξουσία, επαρκής ώστε να προστατεύει τα συμφέροντα των πολιτών και μάλιστα των ασθενέστερων, που ζητούσαν υποστήριξη. Έτσι οι μεμονωμένοι πολίτες ανάλογα με τα προσωπικά χαρακτηριστικά και την επιρροή τους είτε εντάσσονταν στους οπαδούς ισχυρών είτε οι ίδιοι διαμόρφωναν κύκλο θιασωτών, προκειμένου να διεκδικήσουν από κοινού τα συμφέροντά τους.

Β) Ο ρόλος της οικογένειας στη διαμόρφωση πελατειακών σχέσεων κατά την ίδια περίοδο.

Σχολ. Βιβλίο : Ο πρώτος φορέας ... πλοικτητών» σελ. 59.

Σχετικά με τον σημαντικό ρόλο της οικογένειας στη συγκρότηση των πελατειακών σχέσεων ο Gunar Hering, **κείμενο Β**, αναφέρει ότι η οικογενειακή υποστήριξη ήταν διασφαλισμένη και λόγω των φυσικών καταβολών σε μια επισφαλή κοινωνική πραγματικότητα. Η οριζόντια και κάθετη δικτύωση των οικογενειακών μελών είτε με άλλα οικογενειακά δίκτυα είτε με ισχυρότερους πολιτικούς παράγοντες ή και άλλους πολίτες υψηλότερου κύρους διασφάλιζε στήριξη σε δύσκολες περιστάσεις. Οι σχετικές συμμαχίες και οι ανταλλαγές εξυπηρετήσεων πραγματοποιούνταν στο πλαίσιο διασυνδέσεων αλληλοϋποστήριξης, που υποχρέωναν τα μέλη τους στην από κοινού υποστήριξη πολιτικών και άλλων επιλογών. Οι οικογενειακοί δεσμοί αναπαράγονταν με επιγαμίες, υιοθεσίες, αδελφοποιίες και βάφτιση παιδιών, την οποία κατά κανόνα έκανε κάποιος ισχυρός παράγοντας. Έτσι η οικογένεια ήταν καίριος παράγοντας στην κοινωνική συνοχή αλλά και στη διαιώνιση των πελατειακών σχέσεων στην ελληνική προεπαναστατική κοινωνία.

ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΘΕΜΑ Δ

Ο ρόλος του εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη του Πόντου κατά το 19^ο και στις αρχές του 20^{ου} αιώνα.

Προαιρετικό :

Εισαγωγικά : σελ. 245 , Μετά την παραχώρηση των ειδικών προνομίων ο ποντιακός ελληνισμόςδόξες.

Απαραίτητα : Η κύρια πλουτοπαραγωγική πηγή ... Ευξείνου Πόντου αλλά και της Ευρώπης. Σελ. 246 – 247.

Η απάντηση πρέπει να στηριχθεί στο παραπάνω απόσπασμα του σχολικού βιβλίου και να συμπληρωθεί με τα στοιχεία των πηγών :

Σχολικό : Η κύρια πλουτοπαραγωγική πηγή ... ανατολικού Πόντου, σελ. 246 Στη συνέχεια καταγράφονται όλα τα στοιχεία για την Τραπεζούντα που αναφέρονται στα κείμενα Α και Β .

Κείμενο Α : στην Τραπεζούντα κατά το έτος 1869 γίνονταν εισαγωγές αξίας 62.787.464 φράγκων από Αγγλία, Περσία, Γαλλία, Ρωσία, Ελβετία και λιγότερες (131.150 φράγκα) από την Ελλάδα. Οι αντίστοιχες εξαγωγές έφθαναν το ποσό των 37.901.438 φράγκων και γίνονταν προς Περσία, Κωνσταντινούπολη, Ρωσία, Γαλλία, Καυκασο. (Μάλιστα οι αναφερόμενοι προορισμοί καταγράφονται με σειρά χρηματικής αξίας).

Κείμενο Β: Κατά το κείμενο της Ελένης Γαρδίκας (κείμενο Β), η ανάπτυξη του ποντιακού εμπορίου τοποθετείται παράκτια περιοχή του και διενεργείται από τους Έλληνες. Κρίσιμη ήταν η γεωγραφική θέση της Τραπεζούντας στον εμπορικό δρόμο που συνέδεε από τη στεριά Περσία, Κασπία θάλασσα με το δυτικό κόσμο και τη Μικρά Ασία. Ο ρόλος της Τραπεζούντας κλονίσθηκε το 1869 μετά την κατασκευή της διώρυγας του Σουέζ αλλά αναβαθμίστηκε και πάλι κατά την περίοδο 1883 – 1906, όταν η Ρωσία απέκλεισε τη δίοδο του Καυκάσου για το ρωσικό εμπόριο. Συνδεδεμένες με το εμπόριο ήταν προφανώς η ναυτιλία και οι τραπεζικές δραστηριότητες. Πράγματι οι Έλληνες εφοπλιστές διέθεταν την Τρίτη κατά σειρά δύναμη πλοίων στην Τραπεζούντα, ενώ η Τράπεζα των Αθηνών όπως αναφέρει και το σχολικό βιβλίο διέθετε εκεί υποκατάστημα. Ως τοπικούς τραπεζικούς και εμπορικούς οίκους καταγράφει η Ελένη Γαρδίκας τους Γ. Κοντογιαννίδη, αδελφών Φωστηροπούλου και των Θεοφύλακτου, Λεοντίδη με σπουδαίο ρόλο στη ποντιακή οικονομία.

Σχολικό βιβλίο : Ανάλογη ήταν η οικονομική κίνηση ... Ευρώπης σελ.246 – 247. Σχετικά με την Αμισό στο **κείμενο Β** γίνεται εκτενής αναφορά. Επισημαίνεται η μεγάλη σημασία του καπνού για την οικονομική ζωή της πόλης, στην οποία επίσης έδρευε υποκατάστημα της Τράπεζας των Αθηνών. Εξάλλου στο **κείμενο Γ** αναφέρεται επίσης ότι το λιμάνι στηριζόταν κυρίως στην εμπορική διακίνηση των προϊόντων της ευρύτερης χερσαίας περιοχής, που εκτεινόταν σε όλη την κεντρική Ανατολία. Καπνός, σιτάρι, αλεύρι και βρώμη εξάγονταν σε εντυπωσιακές ποσότητες. Οι εισαγωγές περιλάμβαναν βαμβακερά, μάλλινα είδη και μέταλλα, καθώς και καφέ, ζάχαρη και είδη οικιακά αυξομειώνονταν κατά περιόδους.

Σχετικά με την Κερασούντα, κατά το **κείμενο Γ** το λιμάνι της βρισκόταν επίσης σε καίρια θέση, συνδεόταν και αυτό με τις κεντρικές επαρχίες της Μικράς Ασίας και είχε αξιόλογο από άποψη οικονομική εισαγωγικό και εξαγωγικό εμπόριο που όπως λέει και το κείμενο Β στηριζόταν στους Έλληνες επιχειρηματίες.

Το **κείμενο Α** καταγράφει επίσης και άλλα ελληνοποντιακά κέντρα : τα Κοτύορα, (γι αυτά γίνεται λόγος και στο κείμενο Β), την Οινόη, καθώς και τα αναφερόμενα στο σχολικό βιβλίο Σούρμενα.

Υπεύθυνοι διδασκαλίας και συγγραφής απαντήσεων : **Στέλλα Αλιγιζάκη**, φιλόλογος – ιστορικός, **Μιχάλης Σμυρλάκης**, ιστορικός.